

بررسی نگرش‌ها و رفتارهای اجتماعی-فرهنگی در ایران

پیمایش «بررسی نگرش‌ها و رفتارهای اجتماعی-فرهنگی در ایران» را منوچهر محسنی در سال ۱۳۷۴ در ۱۵ شهر کشور که به‌طور تصادفی انتخاب شده‌اند، انجام داده است.

هدف کلی این مطالعه شناخت نگرش‌ها و رفتارهای اجتماعی-فرهنگی ساکنان مناطق شهری کشور در حیطه فرهنگ (هنجارها و ارزش‌های اجتماعی-فرهنگی، زندگی جاری اجتماعی، فراغت و تفریح و مسائل اجتماعی) است.

در چارچوب هدف کلی فوی، اهداف اختصاصی این طرح برای جامعه آماری موردبررسی (پاسخگویان زن و مرد از خانوارهای شهری-افراد ۱۶ساله و بالاتر) عبارت است از شناخت:

نگرش در مورد سن مناسب ازدواج پسر و دختر
نگرش در مورد هنجارهای همسرگزینی: خواستگاری، جشن نامزدی، معاشرت قبل از ازدواج، ازدواج با قوم و خویش نزدیک و رضایت پدر و مادر با ازدواج
نگرش درباره برخی از امور و مسائل ازدواج: جهیزیه، عروسی باشکوه، ازدواج با بیش از یک زن
نگرش درباره محل زندگی پدر و مادر همسران پس از ازدواج
مرجع تصمیم‌گیری در خانواده‌ها
نگرش درباره تعداد مناسب فرزند برای یک زوج
نگرش درباره اجرای برنامه‌های تنظیم خانواده در کشور
نگرش درباره مهم‌ترین خصوصیات مرد و زن مناسب برای ازدواج
نگرش درباره اظهارنظر پدر و مادر در امور فرزندان پس از ازدواج
نگرش درباره تنبیه بدنی فرزندان
نگرش درباره کار خانم‌ها در بیرون از خانه
نگرش درباره جنس فرزند اول
نگرش درباره اظهارنظر پدر و مادر در انتخاب دوست فرزندان
نحوه کسب اطلاعات از اخبار مملکتی
میزان استفاده از رسانه‌ها (روزنامه، مجله، کتاب، ویدئو، نوار صوتی)
استفاده از جراید خبری روزانه کشوری
افراد مرجع برای طرح مسائل خیلی خصوصی
عضویت در گروه‌ها و انجمن‌ها: علمی و فرهنگی، خانه و مدرسه، اتحادیه صنفی، انجمن اسلامی، جهاد دانشگاهی
مسافرت‌های تفریحی در طول سال گذشته
میزان صرف اوقات فراغت در معاشرت با اقوام و دوستان، تماشای تلویزیون، گوش داده به رادیو، مطالعه، ورزش کردن، رفتن به سینما، رفتن به قهوه‌خانه و کافه، قدم‌زدن، رفتن به پارک، رفتن به مسجد، استراحت در خانه، رفتن به موزه و نمایشگاه، اجرای کارهای ذوقی دستی، رفتن به انجمن‌ها و گروه‌ها
نگرش درباره خصوصیات کلی یک آدم خوب و یک آدم بد
میزان رضایت از وضع سلامت، وضع مالی، شهر محل زندگی، وضع خانوادگی، وضع مسکن، وضع تغذیه، بخت و

اقبال، زندگی

ارزیابی فرد از طریق نمره‌دادن (۲۰۰۰) به خانوار خویش در مقایسه با سایر خانواده‌ها
تمایل افراد به زندگی مجدد پس از مرگ، در صورتی‌که به فرض محال چنین امکانی وجود داشته باشد.

نگرش دربارهٔ میزان اهمیت جامعه به زن و مرد

نگرش دربارهٔ تمایل به زن یا مرد به دنیا آمدن

نگرش دربارهٔ مقایسهٔ میزان لذت‌بردن زن‌ها و مردها از زندگی

نگرش دربارهٔ خصوصیات ملی هم‌وطنان و شدت صفات: گذشت، تنبلی، کمرویی، راستگویی، پایبندی به اخلاق،

تکروی، خودخواهی، دورویی، فعال‌بودن و متقلب بودن

نگرش در این باره که آیا نسل‌های آینده از ما خوشبخت‌تر خواهند بود؟

نگرش در این باره که آیا زندگی ماشینی عاطفه را از بین برده است؟

نگرش در این باره که آیا انسان‌ها در دورهٔ ما از سابق تنهاتر هستند؟

نگرش دربارهٔ امکان دوست‌یابی

نگرش دربارهٔ اهمیت اقبال در زندگی

نگرش در مورد رابطهٔ پول‌آستن و کارکردن

نگرش دربارهٔ کار در مؤسسات دولتی و خصوصی

نگرش دربارهٔ نحوهٔ عکس‌العمل در مقابل زورگویی

نگرش دربارهٔ شدت پول‌مداری در جامعه

نگرش دربارهٔ اهمیت پارتنری بازی در جامعه

نگرش دربارهٔ اهمیت پررویی در جامعه

نگرش دربارهٔ اینکه آیا انسان فقط باید به خود بیندیشد؟

نگرش دربارهٔ رازداری شخصی

نگرش دربارهٔ تبعیت از قانون

نگرش دربارهٔ میزان اهمیت تعدادی از ارزش‌های اجتماعی: ثروت، مقام، سلامتی، درستکاری، مشهوربودن،

آبروداری، علم و دانش

نگرش دربارهٔ میزان موافقت با گویه‌های مبتنی بر جبرگرایی: سرنوشت، روزی، قضا و قدر، فکر فردا نکردن، بدذاتی

انسان‌ها، بدشانسی مردم، چشم زخم

رفتارهای مذهبی: رفتن به مجالس روضه‌خوانی، ادای نماز جماعت در مسجد، زیارت اماکن مذهبی، نذر و نیاز،

رفتن به دعای کمیل، پرداخت فطریه

اطلاع از مهم‌ترین اخبار داخلی و خارجی

نگرش دربارهٔ مشکلات مهم مملکتی

نگرش دربارهٔ افزایش یا کاهش تولیدات صنعتی و کشاورزی کشور

نگرش در این باره که بهتر است ایران با کدام کشورها رابطه داشته باشد؟

ارزیابی فرد از طریق نمره‌دادن (۲۰۰۰) به موقعیت کشور در مقایسه با سایر کشورها

نگرش دربارهٔ تمایل به مهاجرت از کشورها

نگرش دربارهٔ مقایسهٔ میزان عمر مردم در حال و گذشته

نگرش دربارهٔ زیادی یا کمی جمعیت کشور

آگاهی‌های جغرافیایی، جمعیتی، سیاسی و تاریخی

اطلاع از زبان‌های خارجی

ویژگی‌های گروه موردبررسی از نظر: سن، جنس، سواد، شغل، تعداد افراد خانوار، وضع تأهل، تعداد فرزند، وضع

مالکیت مسکن، تعداد اتاق محل سکونت خانوار، درآمد ماهانه به منظور استفاده از آن در تجزیه و تحلیل

اطلاعات اعم از مشخصات عمومی جامعهٔ آماری و یا به کارگیری آن‌ها به‌عنوان متغیرهای مستقل.

این پیمایش در سال ۱۳۷۴ برای شناخت جامعه شهری ایران در ۱۵ شهر که به‌طور تصادفی انتخاب شدند، انجام شد. این مطالعه افراد ۱۶ ساله و بالاتر را مورد بررسی قرار داده است. تعداد نمونه این پیمایش ۳۵۴۰ نفر بوده و جمع‌آوری اطلاعات با پرسشنامه‌ای با ۱۴۷ سؤال که ۷ سؤال باز را شامل می‌شد، صورت گرفته است.